

13.05.2015

**[TÜRKİYE-KUVEYT İŐ KONSEYİ ÇALIŞMA KAHVALTISI
SONUÇ RAPORU
27 NİSAN 2015]**

T.C. CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN İŞ HEYETİ İLE BİRLİKTE 27-28 NİSAN 2015 TARİHLERİNDE KUVEYT'E RESMİ BİR ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ. ZİYARETE DEİK'İN ORGANİZASYONUNDA ÖZEL SEKTÖRÜ TEMSİLEN 25 KİŞİ KATILDI.

Türk ve Kuveytli özel sektör temsilcilerinin katılımı ile 28 Nisan 2015 tarihinde Beyan Sarayında bir çalışma kahvaltısı düzenlendi. Kahvaltıya Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz katıldı. Kuveyt tarafından ise Kuveyt Maliye Bakanı ve aynı zamanda Ticaret ve Sanayi Bakanı Vekili Anes Khalid Al Salih katıldı.

Abdulwahab Al-Wazzan yaptığı açış konuşmasında 2003-2014 yılları arasında iki ülke arasındaki ticaret hacminin 5 kat arttığını, ancak iki ülke arasındaki işbirliğinin daha güçlü olabileceğini belirtti. Kuveyt'in ekonomik reformlara paralel olarak yatırım ortamında önemli düzenlemeler yapıldığını ve yabancı sermayeli yatırımlar açısından son derece uygun olduğunu ifade etti. İki ülke özel sektörleri arasındaki işbirliğinin yalnızca altyapı projeleri ile sınırlı kalmaması gerektiğini, özellikle eğitim ve sağlık sektörlerinde işbirliğinin geliştirilmesi gerektiğini belirtti.

Daha sonra konuşmacılara hitap eden DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, Türkiye olarak yüzyıllardır yaşadığımız Arap komşularımız ile ekonomik bağlarımızı en üst seviyelere çıkarma arzusunda olduğumuzu, bu çerçevede dünyanın 5. büyük petrol rezervi ve kişi başı

60 bin dolarlık satın alma gücü ile Arap Dünyası'nın en yüksek insani kalkınma seviyesine sahip Kuveyt'in Türkiye için vazgeçilmez iktisadi bir ortak olduğunu ifade etti. Ülkelerimiz arasındaki köklü ve tarihi ilişkilerin son yıllarda vizyoner devlet adamlarımızın liderliğinde, ivme kazandığını, siyasi liderlerimizin kurmuş kurmuş oldukları işbirliği mekanizmalarının iş dünyasını daha fazla ticaret, daha fazla karşılıklı yatırım yapması için uygun iklimin yaratıldığını, nitekim ikili ticaretimizin son 10 yılda

katlanarak arttığını, Kuveyt'in Türkiye'deki yatırım hacminin 1.5 milyar dolar seviyesine ulaştığını ifade etti. Ülkelerimiz arasında bu rakamların daha yüksek rakamlara çıkması için potansiyel bulunduğunu, Kuveyt'in Türkiye'nin potansiyelini ilk keşfeden bir ülke olduğunu, daha 1980'li yılların başında Türkiye'ye bankacılık yatırımı yaptığını, diğer Arap Ülkelerine öncülük ettiğini belirtti. Kuveyt'in daha sonra da ülkemizde birçok sektörde yatırım yaptığını, Kuveytli fonları başta enerji, tarım, lojistik, gayrimenkul ve sanayi olmak üzere Kuveytli fonları Türkiye'de daha fazla yatırım yapmaya davet etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Kuveyt ile siyasi ilişkilerde ulaşılan mükemmel düzeyi ekonomik ilişkilerde de yakalamak istediğimizi, Kuveyt'in Körfez Bölgesinde en önemli ticaret ve yatırım ortaklarından biri olduğunu, ikili ticaret hacminin 569 milyon dolar olarak gerçekleştiğini, 2016 yılında hedefin 1 milyar dolar olduğunu, daha sonraki yıllarda ise daha

yüksek hedefler olması gerektiğini, ticaretin yanısıra karşılıklı yatırımların da artırılması gerektiğini, Türkiye ekonomisinin son 12 yılda örnek bir performans sergilediğini, küresel ekonomik krizin etkisinin hala çok ciddi hissedildiğini, birçok gelişmiş ekonominin %1'lik büyüme oranını zor yakaladığı bir ortamda Türkiye'nin geçtiğimiz yıl %3 büyüdüğünü belirtti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 12 yıl önce 230 milyar dolar olan GSYİH'nin bu yıl dolar kurundaki artışa rağmen, 800 milyar dolara çıktığını, hedefin Cumhuriyetin kuruluşunun 100. yıl dönümü olan 2023 yılında Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın 2 trilyon dolara, kişi başına düşen milli gelirin de 25 bin dolara çıkarılması olduğunu, Türkiye ihracatının 2014 yılında rekor seviyeye ulaşarak 158 milyar dolara yükseldiğini ifade etti. Söz konusu rakamın 2023 yılında 500 milyar dolar olarak hedeflendiğini, enflasyon, işsizlik, bütçe açıkları kamu yatırımları gibi alanlarda son derece başarılı bir politika takip edildiğini, şu anda İstanbul'a 150 milyon yolcu kapasiteli üçüncü havalimanı, üçüncü boğaz köprüsü, Avrasya tüp geçidi, Kanal İstanbul gibi mega projelerin de birer birer hayata geçirildiğini, Kuveytli işadamlarını Türkiye'deki karlı yatırım imkanlarından daha fazla yararlanmaya davet etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kuveyt'in ekonomik olarak Türkiye'nin Körfez'e açılan penceresi olduğunu, Kuveyt-Türk Katılım Bankası'nın başlı başına bir başarı öyküsü olarak iki ülke arasındaki ortaklığın sembolü olduğunu belirterek Kuveyt Türk'ün ülkemizdeki şube sayısının 320'ye çıktığını, katılım bankalarının finans sektöründeki paylarının artmasının beklendiğini, şu anda Ziraat Bankası, Halkbank, ve Vakıf Bank'ın katılım bankaları kurduklarını, bu bankaların kurulması ile birlikte katılım bankası bankacılığının sektördeki payının %25'e ulaşacağını ifade etti. Türkiye'nin Kuveyt Hükümetince öncelikli yatırım yapılabilecek ülkeler listesinde yer almasının işadamları için bir teşvik unsuru olduğunu, bir diğer teşvik unsurunun da Türkiye'deki cazip yatırım ortamı olduğunu belirtti.

Kuveytli firmaların Türkiye'de yalnızca hizmet sektöründe değil, sanayi sektöründe de yatırım yapabileceklerini, bunun dışında savunma sanayii, enerji, organik tarım gibi alanlarda yatırım yapılabileceğini ifade etti. Türkiye'deki sağlık sektöründe de Kuveytli işadamları için önemli fırsatlar bulunduğunu, son dönemde kurulmakta olan şehir hastaneleri ile önemli bir adım atıldığını, şehir hastanelerini kurup bunu devletin hükümetin kiralamak suretiyle Türk sağlık sektörünün sadece 78 milyon vatandaşa değil, aynı zamanda yurtdışından gelen yılda 400 bin hastaya da hizmet verdiğini, Türkiye'nin Kuveyt'in Avrupa ve Orta Asya'ya açılan kapısı olduğunu, Türkiye'de yapılacak yatırımların yeni pazarlara ulaşılmasını sağlayacağını, örneğin savunma sanayi sektöründe Türkiye ve Kuveyt'in ortak yatırımlar yapabileceklerini ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kuveyt'in ekonomik yükselişi ve altyapı projelerini ilgiyle takip ettiğini kaydederek, Kuveyt'in gelişiminin, bölge ekonomisi ve istikrarına da güç katacağını bildirdi.

Kuveyt'in, bölgesel bir finans ve ticaret merkezi olma yolunda ciddi bir atılım içinde bulunduğuna da değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Özellikle 2015-2020 Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ortaya konulan yeni altyapı ve kalkınma projelerinin yatırımcılarımız için cazip iş birliği fırsatları sunduğunu, Kuveyt'te konut ihtiyacını karşılamak için bir konut inşa hamlesi başlatılacağını, Türkiye'nin , bu alanda çok ciddi birikime sahip olduğunu, son 12 yılda ülkemizde TOKİ aracılığıyla, konut inşası ve kentsel dönüşüm alanında adeta tarih yazıldığını, 655 bin yeni konutun, özel sektörümüzün de desteğiyle inşa edildiğini ve hak sahiplerine teslim edildiğini ifade etti. Şimdi bu alandaki tecrübelerimizi birçok ülkeyle paylaştığımızı, Müteahhitlerimizin uzmanlığı ve profesyonelliğinin tüm dünyada bilindiğini ve takdir topladığını belirtti. Müteahhitlerimizin Çin'den sonra , 104 ülkede, toplam tutarı 300 milyar doları aşan 7 bin 300 projeyi başarıyla gerçekleştirdiklerini, müteahhitlik sektörümüzün, Kuveyt'teki bu projelerin içinde yer almasını temenni edildiğini belirtti. Bu konuda Türk müteahhitlerle iş birliği imkânlarının değerlendirilebileceğini, bunun yanında gerek Kuveyt'teki diğer altyapı projelerinde, gerek Türkiye'de, gerek üçüncü ülkelerde, ortak yatırım imkânlarının görüşülebileceğini, ticari ilişkilerin geliştirilmesinde, insanlar arasındaki yüz yüze ilişkilerin, hiç kuşkusuz önemli rol oynadığını vurguladı.

Bu anlayışla, Kuveytli turizmcilerin Türkiye'nin sunduğu fırsatları daha iyi değerlendirmelerini arzu ettiğini de dile getiren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, geçen yıl 133 bin Kuveytli'nin Türkiye'yi ziyaret ettiğini, bundan memnuniyet duyulduğunu, bu sayının önümüzdeki yıllarda daha da artmasını temenni ettiklerini ifade etti. Kuveyt-İstanbul hattının önemli bir havayolu hattı haline geldiğini, karşılıklı seferlerin sayısının yaz aylarında günlük 9-10'a kadar yükseldiğini, ülkemizde, 2013 yılında yürürlüğe giren yeni gayrimenkul yasasıyla, Kuveytli kardeşlerimizin Türkiye'den daha fazla konut edinmesini beklediklerini, Kuveyt Vatandaşlarının, ülkemizde konut edinme konusunda, Körfez ülkeleri arasında ilk sırada yer aldıklarını ve 2014 sonu itibarıyla sadece İstanbul'da 100 bin metrekare mülk edindiklerini belirtti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kuveytli firmaların Türkiye'de yapmakta olduğu yatırımların artarak süreceği umidini dile getirerek, bu konuda her türlü desteğin verileceğini, Türkiye'de yatırım yapan veya yapmayı planlayan Kuveytli iş adamlarının beklentilerini ve varsa karşılaştıkları sorunlarını iletebileceklerini söyledi.

KUVEYT SERBEST BÖLGESİ

T.C. Ekonomi Bakanlığı Kuveyt Ülke Profili'nde yer aldığı üzere; Kuveyt Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı Sanayi Kamu İdaresi (Public Authority for Industry) tarafından işletmesi, yürütülen ve 1995 yılında kurulan Kuveyt Serbest Bölgesi'nde faaliyet göstermek şartıyla yabancı şirketlerin faaliyetlerine getirilen sınırlandırmalar önemli ölçüde aşılabilmektedir. Bu çerçevede, serbest bölgede kurulacak firmalarda %100 hisse sahibi olunması, gümrük vergileri, vergi, işçi çalıştırma ile ilgili sınırlandırmaların aşılması mümkün bulunmaktadır.

4 ayrı türde lisans düzenlenen Serbest Bölge'de faaliyet göstermek isteyen firmalar için düzenlenen lisanslar 1 yıllık dönem için yenilenebilmektedir:

- Ticari Lisans (Commercial Licence): Ticari faaliyetler
- Sanayi Lisansı (Industrial Licence): Üretim, montaj, ambalajlama vb. faaliyetler
- Hizmet Lisansı (Service Licence): Finansal, yönetim danışmanlığı, mühendislik, danışmanlık, ve denetmenlik faaliyetleri
- Özel Lisans (Special Licence): Yukarıda belirtilen faaliyetler ile ilgili özel talepler

Kuveyt Serbest Bölgesi hakkında daha detaylı bilgi almak için Public Authority for Industry (www.pai.gov.kw) ile irtibat kurmak gerektirir.

KUVEYT'TE YATIRIM ORTAMI

2001 yılında Kuveyt Ulusal Meclisi'nden geçen Doğrudan Yabancı Yatırım Kanunu'na göre yabancı girişimciler birçok sektörde sponsora ihtiyaç duymadan, çoğunluk hisseye, hatta %100 hisseye sahip oldukları şirketler kurabilmektedir. Aynı kanun yabancı yatırımcıya 10 yıla kadar vergi muafiyeti, ülkeye yabancı işçi getirilmesi, işletmenin kurulabilmesi için arazi tahsisi, üretim için gerekli hammadde, ekipman, yarı mamulün gümrüksüz ithalatına izin verilmesi, kamulaştırma riskine karşı güvence verilmesi, yabancı yatırımcının gelecekteki kanun değişikliklerine karşı korunması, sermaye transferine kısıtlama getirilmemesi gibi yatırımcı lehine hükümler içermektedir. Tüm bu avantajların yatırımcı tarafından kullanılabilmesi ise yerel işçi istihdam etme şartına bağlanmıştır. Yabancı yatırımcılar petrokimya alanında ortak yatırım yapabilmektedir. Fakat petrol arama çalışmalarının yabancı şirketler tarafından yapılmasına hala izin verilmemektedir.

Şu anda ülkede faaliyet gösteren tamamı veya bir kısmı yabancı yatırımcıya ait olan tüm firmalar kurumlar vergisine tabidirler. Bu vergi firmanın toplam karının % 25'inden fazla olmamaktadır. Yeni yabancı yatırımcılar yeni Doğrudan Yabancı Yatırım Kanunu uyarınca 10 yıl vergiden muaf tutulmaktadır. Ülkede son yıllarda hiçbir kamulaştırma vakası görülmediği gibi eğer olursa yabancı yatırımcılar adı geçen kanun uyarınca güvence altında bulunmaktadır.

Dünya Bankası'nın Kriterleri Işığında Kuveyt'in Yatırım Ortamı:

İş kurma prosedüründeki basamak sayısı değerlendirmeye konu olan tüm ülke ve bölgelerden fazla olmasına rağmen, iş kurma sürecinin aldığı vakit (35 gün), maliyet ve iş kurmak için gereken minimum sermaye göz önünde bulundurulduğunda, ülkenin kendi bölgesindeki ülkelere kıyasla çok elverişli bir portre çizdiği ve dünya çapında da OECD yüksek gelir grubu ülkelerine hayli yakın olduğu görülmektedir.

İşe alma ve işten çıkarma işlemleri hem KİK bölgesine hem de diğer bölgelere göre daha kolaydır. İşten çıkarmanın maliyeti oldukça düşük ve OECD yüksek gelir grubu ülkelerinin ortalamasına yakındır. Buna karşın tüm KİK bölgesinde olduğu gibi çalışma saatleri esnek değildir.

Kuveyt'te mülkiyet kaydı ve devri ile ilgili düzenlemelerin hem sayısı hem süresi fazladır. Buna karşın maliyeti son derece düşüktür.

Kredi teminatı maliyeti Kuveyt'te tüm bölge ve ülkelerden daha düşüktür. Krediler konusundaki yasal haklar, OECD yüksek gelir bölgesi hariç, diğer bölgelerden daha fazladır.

Kurumsal yönetim ve bilgilendirme konusunda Kuveyt, tüm KİK bölgesinde olduğu gibi; dünyadaki diğer bölgelere göre çok geridedir.

Anlaşmazlık sırasında sözleşmenin uygulanması amacıyla hukuki sürecin başlatılması için gereken yasal prosedür Kuveyt'te hem kendi bölgesine hem de diğer bölgelere göre daha uzundur. Buna karşın, uyuşmazlıkların çözülmesi için gereken zaman ve uyuşmazlıkların çözülmesinin maliyeti OECD yüksek gelir grubu ülkeleri hariç diğer bölgelere nazaran daha düşüktür.

İflas durumunda işletmenin kapatılmasının aldığı zaman Kuveyt'te KİK ortalamasından biraz daha kısa, dünya genelinde bakıldığında ise hayli uzundur. Buna karşın, iflas sürecinin maliyeti dünyadaki en düşük seviyededir.

TÜRKİYE-KUVEYT DIŞ TİCARETİ

Türkiye ve Kuveyt arasındaki ticaret, Kuveyt'in ithalat hacmi ve iki ülkenin potansiyeli düşünüldüğünde kısıtlı kalmaktadır. Bölgede yaşanan istikrarsızlıktan kaynaklı olarak 2013 yılında 625 milyon dolara seviyesinde olan dış ticaret hacmi 2014 yılında %9 azalarak 568 milyon dolara düşmüştür.

Türkiye-Kuveyt Dış Ticaret Rakamları

(*dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	395.051.320	214.514.538	609.565.858	180.536.782
2011	297.207.312	270.446.054	567.653.366	26.761.258
2012	290.581.565	278.464.349	569.045.914	12.117.216
2013	334.938.219	290.613.346	625.551.565	44.324.873
2014	372.320.237	196.244.623	568.564.860	176.075.614
2014 ^a	46.974.848	35.252.906	82.227.754	11.721.942
2015 ^a	87.772.518	19.784.125	107.556.643	67.988.393

a: Ocak ve Şubat ayı verileridir.

Kaynak: TÜİK

2015 yılının ilk iki ayında Kuveyt'e ihracat 2014 yılının aynı dönemine göre %89 civarında artış göstermiş ve yaklaşık 88 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Kuveyt'e ihraç edilen ürünlerin başında demir-çelik çubuklar, dokunmuş halılar, bayan takım elbise ve ceketler, peynir ve lor, mobilyalar, ham ve yarı işlenmiş altın gelmektedir.¹

Aynı dönem içerisinde Kuveyt'ten ithalatımız ise %45 azalmış ve 20 milyar seviyesine düşmüştür. İthalatımız sıklık hidrokarbonlar, asiklik alkoller, etilen polimerleri ve propilen ve diğer olefinlerin polimerleri oluşturmaktadır.²

Kuveyt'in en önemli ihracat ortakları ise Japonya, Güney Kore, ABD, Singapur, Pakistan'dır. Kuveyt'in yerel ekonomisinin petrol ihracatından elde edilen geliri sindirmesi her zaman zor olmuştur. Bu nedenle ticaret her zaman, hatta 1991 Körfez Savaşı sonrasında bile fazla vermiştir. 1992 yılındaki büyük miktarda inşaat malzemesi ithalatından sonra bile oluşan ticaret açığı çok küçük olmuş ve 1994 yılında yeniden ticaret fazlasına dönüşmüştür.

Kuveyt başta otomobil ve aksesuarları olmak üzere gıda ürünleri, kimya ve plastik ürünleri, tekstil, deri, ayakkabı, metaller, makine ve elektrikli aletler gibi her tür tüketim malını ithal etmektedir. En önemli ithalat ortakları ise ABD, Almanya, Japonya, İngiltere, Çin'dir.

Kuveyt'in Körfez bölgesindeki en önemli ticaret ortakları ise Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'dir.

Kuveyt satın alım gücü yüksek bir pazardır. Piyasaya girişte var olan kısıtlama ve görünmeyen engeller aşılabılır. Gümrük vergi oranı, Kuveyt Milli Meclisi'nin 2003 yılı Mayıs ayında KİK Gümrük Birliği'ne girmeyi onaylamasından bu yana %5'tir. Fakat, pek çok ürün bu orandan muaftır. Kuveyt pazarına giriş ve pazarda tutunmak, fiyat, kalite ve sürekliliğe bağlıdır. Güçlü ülkeler tarafından paylaşılmış, kaliteli ürünlerle dolu, rekabete açık bir piyasa yapısı vardır.

KARŞILIKLI YATIRIMLAR

Ülkemiz ile Kuveyt arasındaki Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 27.10.1988 tarihinde imzalanmış olup, anılan anlaşma 25.04.1992 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2002-2014 yılları arasındaki dönemde Kuveyt'ten ülkemize yapılan toplam yatırım miktarı 1.5 milyar dolardır.

Kuveyt'in ülkemizdeki en önemli yatırımları arasında; Burgan Bank, Kuveyt Türk Katılım Bankası, Docar A.Ş., M H Al-Shaya Co., İzocam A.Ş.,TAV (Kuveytli yatırım şirketi Global Investment House 2006 yılında TAV'ın 75 milyon dolar tutarındaki hissesini satın almıştır.), Fon Finansal Kiralama, NBK Capital, Cevahir Alışveriş Merkezi, Beitek'tir.

¹ T.C. Ekonomi Bakanlığı Kuveyt Ülke Profili

² T.C. Ekonomi Bakanlığı Kuveyt Ülke Profili

TÜRKİYE-KUVEYT ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ OLANAKLARI

- Kuveyt'te enerji, su ve tarım alanlarında taahhüt projeleri
- Tekstil ve hazır giyim alanında ortaklaşa yatırım imkanları
- Mühendislik alanında her türlü danışmanlık hizmetleri
- Gıda, mobilya, klima, buzdolabı, petrol ve petrokimya sektörlerinde işbirliği
- Kuveyt'te geleneksel Türk mutfağına has restoran zincirleri
- İnşaat malzemeleri satışı ve taşeronluk hizmetleri
- Ticaret, sanayi, yatırım, bankacılık, turizm alanlarında faaliyet gösteren Türk firmalarıyla ortaklık
- Körfez sermayesinin Borsa İstanbul'da portföy yatırımına yönlendirilmesi
- Kuveytli firmaların Türkiye'de daha fazla yatırım yapmaları yönünde çalışmalar yapılması

FAYDALI BİLGİLER

1. Kuveyt Merkezi İhale Kurumu ihalelere ulaşmak için lütfen [burayı](#) tıklayınız.
2. Kuwait Investment Authority web sayfasına ulaşmak için lütfen [burayı](#) tıklayınız.
3. Kuveyt'e ilişkin genel, ticari ve ekonomik konularda bilgi almak için lütfen [burayı](#) tıklayınız.
4. Kuveyt Ticaret ve Sanayi Odası web adresinden Arapça ve İngilizce olarak güncel şirket bilgileri, yetkililerinin isimleri, sermaye büyüklüğü, faaliyet alanları, iletişim bilgileri gibi bilgilere erişmek mümkündür. Kuveyt Ticaret ve Sanayi Odası web adresi için lütfen [burayı](#) tıklayınız.
5. İşadamlarının Kuveyt pazarında dikkat etmesi gereken hususlara ilişkin bilgi almak için lütfen [burayı](#) tıklayınız.
6. T.C. Ekonomi Bakanlığı Kuveyt Ticaret Müşavirliğimizden iletilen Kuveyt'teki en büyük şirketlerin listesine ve detaylarına ulaşmak için lütfen [burayı](#) tıklayınız.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

TOBB Plaza Harman Sokak No:10 Kat:5 34394 Gültepe Levent İstanbul
Telefon: 0212 339 50 00 (pbx) Faks: 0212 270 30 92
info@deik.org.tr www.deik.org.tr

Yönetim Kurulu Başkanı: Ömer Cihad Vardan
Genel Sekreter: Mustafa Mente

Orta Doğu & Körfez Bölgesi

Bölge Koordinatörü: Suzan Cailliau
İş Konseyi Koordinatörü: Akın Dıblan
İş Konseyi Koordinatör Yrd: Efvani Aybike Koç